

Reactie Kvdga op het Memo “Verklaring KW-infra n.a.v. rapport bodemonderzoek 2 kunstgrasvelden”.

Leeuwarden, 3-3-2018

Geachte,

Het door KW-infra uitgevoerde onderzoek naar de mogelijke bodemvervuiling bij twee kunstgrasvelden, Savannestraat en IJsendijkstraat, was ingegeven door vragen die de gemeenteraad gesteld heeft aan het college, zie bijgaande link in de bijlage 2.

Doel van dit onderzoek was dus de raad informeren over mogelijke bodemvervuiling door toepassing van het rubbergranulaat.

Het is op zijn zachts gezegd bevreemdend dat het doel van het bestelde onderzoek was om het RIVM/STOWA-onderzoek niet af te wachten om een inschatting te maken van de situatie in Purmerend en dat na onze melding bij Bodemsignaal nu het advies van KW Infra én Wethouder R.J. Helm luidt om de onderzoeksresultaten van RIVM/STOWA af te wachten. Welk nut heeft het bestelde onderzoek?

Het RIVM/STOWA-onderzoek richt zich niet op het vaststellen van bodemverontreiniging onder een kunstgrasveld en de omliggende bermen, aangezien het enkel watermonsters uit drainagepijpen en oppervlakte in omliggende waterwegen, alsmede slib-monsters uit de omliggende waterwegen zal beoordelen op verontreinigingen.

Het indicatieve onderzoek van RIVM/STOWA van monsters van slechts 10 velden zegt enkel iets over de situatie bij die 10 velden en NIETS over de situatie in Purmerend. Zaken als bodemsoort, gebruikte constructie en leeftijd van velden spelen allemaal een rol in het ontstaan van mogelijke verontreiniging. Daarom is het een verstandig besluit geweest om een eigen onderzoek naar de situatie in Purmerend in te stellen.

Citaat “Memo”,

Er kan voor de bermen echter geen relatie gelegd worden met het rubbergranulaat wegens het ontbreken van een referentieonderzoek.

Wederom wordt er een andere conclusie getrokken dan de data aangeeft. De verontreiniging met zink en minerale olie aangetroffen op de Savannastraat is juist kenmerkend voor rubbergranulaat.

De gemeente heeft naar aanleiding van vragen in de raad een verkennend onderzoek laten uitvoeren door KW-infra. Uit dit verkennend bodemonderzoek kwam uit de data naar voren dat er wel degelijk op beide terreinen verontreiniging is aangetroffen. De verontreiniging met zink en minerale olie aangetroffen op de Savannastraat is juist kenmerkend voor rubbergranulaat. En dit ligt dan ook nog eens naast de beschermende constructie. Volgens ons had het rapport dan ook aanleiding moeten geven tot een vervolg onderzoek.

Overtreding van Artikel 18 blijft hiermee dan ook van kracht, “Gebruiken van het resultaat van een werkzaamheid, dat geen betrouwbaar beeld verschaft”.

Het doel was de raad informeren over eventuele risico’s inzake bodemvervuiling door het rubbergranulaat.

Op de overtreding van artikel 18 gaat het memo niet in, als reactie plaatsen ze een verwijt dat we geen hoor en wederhoor hebben toegepast.

Citaat "Memo",

- *niet werken conform normdocumenten (art. 16 Besluit bodemkwaliteit)*

De overtreding van artikel 16, werken "middels" NEN5740 wordt, mits handig herschreven, weggenomen.

Door simpelweg een andere woordkeuze te gebruiken, vervolgens e.e.a. toe te lichten, foutieve mengmonsters te verklaren etc. Dat je dan niet meer werkt conform de NEN 5740 zegt de niet deskundige niet zoveel.

Wat blijft staan is dat op basis van de data een uitgebreid onderzoek had moeten plaatsvinden.

Het onderzoek van RIVM/STOWA waar men nu op wacht, niets zegt over de situatie in Purmerend.

Dat de raad op basis van de hen verstrekte informatie niet een juiste afweging heeft kunnen maken.

Toepassen van SBR rubbergranulaat brengt veel onvoorspelbare risico's met zich mee, niet alleen wat betreft gezondheid en milieu maar ook financiële risico's. De bodem dan wel constructie zal op een gegeven moment onder sanering 's voorwaarden naar een erkend verwerker afgevoerd moet worden.

Wat betreft circulaire economie, het is op dit moment goedkoper een kunstgrasmat met SBR infill te verbranden dan deze materialen te hergebruiken. Dus ook in het kader van circulaire economie en duurzaam gebruik van materialen is SBR een slechte keuze.

Wat betreft de alternatieven, er zijn diverse alternatieven voorhanden. Kurk benaderd, wat betreft de sporttechnische eigenschappen van de kunstgrasmat, het beste natuurgras, dit aldus Patrick Balemans (KNVB). Dit alternatief hoeft echt niet zoveel duurder te zijn dan SBR. Sterker nog wanneer men de saneringskosten van ongeveer honderd tot honderdvijftigduizend euro per veld meeneemt in de kosten berekening zal dit alternatief veel goedkoper uitvallen.

Uit de analyse van de data blijkt dat er in de nabije toekomst zeker gesaneerd cq opgeruimd zal moeten worden, dit wat Arbo betreft minimaal in de veiligheidsklasse T1 valt waarbij werknemers beschermende kleding en mondkappen moet dragen. Tot het zover is, er wel kinderen en volwassenen op mogen sporten. Dit terwijl sporten een gezonde aangelegenheid zou moeten zijn.

Vervolgens voeg ik de reactie op dit memo van een van onze deskundigen toe zie bijlage 1, in bijlage 2 een reactie op een paar citaten.

Hopende u hiermee van een reactie te hebben voorzien,

Met vriendelijke groet,

Sebas Veenstra
Voorzitter Kvdga

Bijlage 1

Reactie deskundige op de verklaring van Kwinfra:

1 Kwinfra beweert te hebben gewerkt 'op basis van' de NEN 5740. De NEN 5740 beschrijft hoe je een onderzoek op juiste wijze opzet. Kwinfra heeft blijkbaar niet 'volgens' de NEN 5740 gewerkt, maar is er van afgeweken. Kwinfra is afgeweken van de NEN norm zonder afdoende verklaring. Afwijken van een NEN norm is toegestaan, maar wel met een afdoende verklaring. Ook in de reactie van Kwinfra wordt geen afdoende verklaring gegeven. Het doet nog het meeste denken aan een gemaakte fout.

Kwinfra doet nu alsof de bodem van de berm voldoet aan de bodem in de omgeving, dit baseert men op de bodemkwaliteitskaart. Door geen nadere informatie te geven, is deze bewering niet te verifiëren. Het is aan Kwinfra om de zelf opgestelde hypothese: "verdacht van bodemverontreiniging" te bevestigen of te ontkennen. Dat vergt een nauwkeurige redentatie. Die ontbreekt.

2 Foutieve benoeming aantal deelmonsters wordt door Kwinfra toegegeven.

3 De combinatie zink en olie is kenmerkend voor rubbergranulaat. Al je zink en olie tezamen in de bodem onder rubbergranulaat vindt, doet dat sterk wijzen op verontreiniging uit rubbergranulaat. Dat legt extra nadruk op de redentatie omtrent verdacht of niet verdacht van bodemverontreiniging. Kwinfra denkt hiermee weg te komen door te wijzen op zink en olie in de omgeving, dat baseert men op de bodemkwaliteitskaart. Het is een theoretische mogelijkheid, maar de mogelijkheid van de herkomst uit rubbergranulaat wordt niet tegengesproken. Ook de mogelijkheid van zink en olie die vanaf het begin in het opgebrachte zand zou hebben gezeten klinkt erg onwaarschijnlijk. Kwinfra had hier meer uit de kast moeten halen. Het meest voor de hand liggend blijft de redenering dat zink en olie uit het rubbergranulaat afkomstig zijn.

4 De verwarring met humane risico's heeft Kwinfra aan zichzelf te wijten. Zij komen immers met passages over ernst, urgentie en saneringsnoodzaak in de bijlage. Die passages slaan uitsluitend op verontreinigingen veroorzaakt voor 1987. De urgentie wordt bepaald op basis van risico's voor de mens, voor plant en dier en voor verspreiding.

Ik blijf het een vreemde redentatie vinden dat de bovenste 40 cm van de bodem geen onderdeel is van de bodem, maar van een terugneembare constructie. In welk besluit van de gemeente zou dan zijn vastgelegd dat deze constructie moet en ook zal worden teruggenomen, en onder welke condities van tijd en verontreiniging?

Aldus onze deskundige,

Bijlage 2

Diverse linken en citaten

- Link opdracht voor het verkennend bodemonderzoek,

https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Fregipurmerend.nl%2F2017%2F10%2F20%2Fmogelijke-milieuverontreiniging-kunstgrasvelden-onderzocht%2F&h=ATNjAsLT9uyUctrG3aRE58qSwwCaYoRfedY2d9myUAWXWwKFxrfc6J6A9ETg0sJzYLa2HEhAy7Vg0XAFUHxO0wvjT-CFg_9Q4fMlxjUtNQ_AoeRh92XLOeAiV3FxEb_3phGGg

- Twee citaten uit het eerste onderzoek van KW-infra,

Citaat KW-infra hoofdstuk 'Hypothese',

De constructieopbouw en de onderliggende oorspronkelijke bodem is verdacht op de aanwezigheid van bodemverontreinigende (vnl. zink, kobalt en minerale olie). Hetzelfde is van toepassing voor de locaties naast de sportvelden waar rubbergranulaat naartoe verspreid is. De bodemverontreiniging wordt mogelijk veroorzaakt middels uitloging vanuit het rubbergranulaat ..

Citaat, KW-infra hoofdstuk 'Onderzoeksopzet',

Gezien de bekende gegevens worden op beide onderzoekslocaties de randen van het sportveld onderzocht **middels een verkennend bodemonderzoek (NEN5740 VED-HE)**. Op eenzelfde wijze worden ook de meest verdachte locaties naast het veld onderzocht (locaties met accumulatie van rubbergranulaat).

Gezien de technische beperkingen is het niet mogelijk in het midden van de sportvelden onderzoek te verrichten. De aangelegde constructieopbouw onder de sportvelden is dusdanig constant van opbouw dat verwacht wordt dat de situatie aan de randen van de sportvelden representatief is voor het gehele sportveld. Hetzelfde is van toepassing voor het grondwater, welke in het sportveld is uitgesloten van het onderzoek. Op de naastgelegen onderzoeklocaties is het grondwater wel onderdeel van het onderzoek met de verwachting dat dit een representatief beeld geeft over het gehele sportveld. In het onderzoek is tevens het drainagewater onderzocht.

Let u ook even op de tekst, **middels een verkennend bodemonderzoek (NEN5740 VED-HE)**, gebruikt door KW-infra in de eerste rapportage.

In de verklaring die KW-infra stuurt naar de gemeente Spreken ze ineens over “*op basis van de NEN5740*”.

De leek zegt dit niets, echter bij werken op basis van mag je afwijken van de NEN5740, dit moet je dan vervolgens wel aangeven. En bij werken ‘middels’, geef je aan dat je niet afwijkt. Echter afwijken mag, ook dan moet je dit aangeven.

- Conclusie memo,

Citaat “Memo”,

Er kan voor de bermen echter geen relatie gelegd worden met het rubbergranulaat wegens het ontbreken van een referentieonderzoek.

De verontreiniging met zink en minerale olie aangetroffen op de Savannastraat is juist kenmerkend voor rubbergranulaat.

